

Kermis Weert

Maatschappelijk belang en economische waarde

Rotterdam, 9 januari 2025

Kermis Weert

Maatschappelijk belang en economische waarde

Opdrachtgever:

Gemeente Weert

Projectnummer:

1004573

Auteurs:**in samenwerking met:**

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	1
1 Inleiding.....	3
2 Kenmerken bezoekers	6
3 Maatschappelijke belang kermis	14
4 Economische waarde kermis.....	20



Managementsamenvatting

De gemeente heeft aan Ecorys gevraagd om het maatschappelijk belang en de economisch waarde van de kermis in beeld te brengen. *Wat levert de kermis op voor de stad?* Mede op basis van de resultaten van dit onderzoek kan de gemeenteraad besluiten nemen over de toekomst van de kermis, vanuit haar intenties met de kermis als een toegankelijk en waardevol evenement voor iedereen. Dit sluit aan op de overwegingen van de VNG met betrekking tot de afweging van de waarde van de kermis voor een gemeente.

De gemeente realiseert haar doelstellingen voor de kermis

De gemeente Weert spant zich in voor een zo breed mogelijke toegankelijkheid van de kermis. Daarbij wil de gemeente de volgende doelstellingen bereiken.

- *Een feest voor alle leeftijden*: De kermis wordt zo samengesteld dat er voldoende is voor alle leeftijden, op alle pleinen. Er is speciale aandacht voor families en kinderen. De leeftijdsverdeling van de bezoekers van de kermis (paragraaf 2.1 en figuren 3 en 4) laat zien dat de gemeente slaagt in de realisatie van deze doelstelling. Ook de inwoners herkennen dit (figuur 11).
- *Dichtbij Duitsland en België*: De kermis is een bovenregionaal evenement, ook voor de mensen in de Belgische grensstreek en zelfs uit Duitsland.. Dit moet zichtbaar zijn in de herkomst van de bezoekers van de kermis. Figuur 2 laat zien dat de gemeente eveneens voor deze doelstelling slaagt.
- *Hoge waardering*: Weert streeft naar een hoge waardering van de kermis bij de kermisbezoekers. Figuur 15 bevestigt dat de inwoners de kwaliteit van hun kermis hoog waarderen.

- *Betaalbaar voor alle portemonnees*: De gemeente wil de kermis betaalbaar houden voor een breed publiek. Daarom stelt het college elk jaar maximum ticketprijzen vast. De tevredenheid over de betaalbaarheid van de Weerter kermis blijft wat achter, terwijl toch nog 75% van de inwoners zeer tevreden of enigszins tevreden is over de betaalbaarheid (figuur 15).
- *Veilig en plezierig*: De gemeente investeert in de kermis om een veilige en plezierige ervaring voor iedereen te garanderen. Slechts zo'n 10% van de bezoekers van de kermis hebben zich niet veilig gevoeld (figuur 14). Een incident kan deze beoordeling negatief hebben beïnvloed.

Uit het bovenstaande blijkt dat de gemeente de bovengenoemde doelstellingen voor de kermis bereikt.

Ontegenzeggelijk: breed maatschappelijk draagvlak voor de kermis

Meer dan driekwart van de inwoners van de gemeente heeft dit jaar de Weerter kermis bezocht. Drie kwart van de inwoners vindt de kermis onmisbaar voor Weert en bijna 80% dat de kermis echt bij Weert hoort. Maar liefst iets meer dan 90% van de inwoners was het eens (20%) of zeer eens (70%) met de stelling dat de kermis positief bijdraagt aan het wonen in Weert.

Een ondergeschikt deel van de inwoners gaat niet naar de kermis. Toch zien ook zij in dat de kermis zo belangrijk is voor alle inwoners van de gemeente samen dat die moet blijven. Drie kwart van de niet-bezoekers vindt dat de kermis onmisbaar voor Weert is en bijna 80% dat de kermis echt bij Weert hoort.

Min of meer opmerkelijk is toch wel dat bijna de helft van de inwoners het als een persoonlijk verlies ziet als de kermis zou verdwijnen (figuur 13).



Er is daarom ruimschoots draagvlak voor de kermis onder de inwoners, zowel onder de bezoekers als de niet-bezoekers.

Economische waarde kermis bijna 2 keer zo groot als besteding op kermis

In totaal genereert de Weerter kermis in 2024 circa € 13,5 miljoen aan economische waarde. Circa 55% daarvan wordt direct besteed op de kermis aan attracties en eten & drinken en circa 45% wordt indirect besteed. Het grootste deel van de indirecte besteding (circa 42%) heeft betrekking op extra horeca-bestedingen.

Tegenover de economische waarde staat een publieke investering van € 618.000 om een breed gewaardeerde maatschappelijke voorziening mogelijk te maken. Van deze publieke investering vloeit circa 70% terug in de publieke kas.

Economisch gezien genereert de kermis een maatschappelijk-economische waarde die de jaarlijkse investering door de publieke overheid ruim overtreft. Om in economentaal te blijven: ten opzichte van de publieke investering staat een economische meeropbrengst die 20 tot 25 keer zo groot is. Dat is een aanzienlijke maatschappelijk-economische multiplier.

Voor publieke investeringen op lokale schaal die niet leiden tot permanente voorzieningen wordt normaliter een multiplier van 4 tot 5 keer als redelijk gezien. Voor publieke investeringen met een structureel karakter (bijvoorbeeld grootschalige gebiedsontwikkelingen) wordt een multiplier 1 : 7 aangehouden: Een bijdrage van de overheid (een subsidie) wordt dan vaak de dekking van de onrendabele top: het zetje dat de voorziening mogelijk maakt.



1 Inleiding

1.1 Weerter kermis: de één na grootste kermis van Nederland

Een eeuwenoude traditie

De kermis in Weert heeft een lange traditie. De stad Weert kende in het grijze verleden twee kermissen per jaar: een met Pinksteren en een in het najaar, de zogenaamde 'Goaskermis'. De oudst bekende vermelding van de goaskermis staat in het goedenisboek van 1518.¹ Het zesdaagse evenement trekt nu jaarlijks honderdduizenden bezoekers en is een belangrijk onderdeel geworden van het sociale en culturele leven in de gemeente Weert.

Kermissen hebben het moeilijk, maar er is geloof in de toekomst

Het aantal kermissen met meer dan 5.000 bezoeken nam van 2019 (261) tot 2023 (247) met 5% af. Ook het aantal bezoekers vertoont een daling van gemiddeld 37.500 in 2019 naar 33.600 in 2023 (-10%).² De sector heeft te maken met afnemende bezoekersaantallen vanwege de opkomst van andere evenementen en van de attractieparken. De sector kent hoge vaste lasten, zoals afschrijving op aanschafkosten van de attracties, verzekering, onderhoud en rente. Tegenover de vaste lasten en de variabele lasten (personeel, elektriciteit e.d.) staan niet genoeg inkomsten.³ Tussen 2017 en 2022 is het aantal ondernemingen met een kermisattractie met 7% gedaald.⁴

Daardoor neemt het aantal kermissen af. Overigens verschilt deze trend tussen de provincies. Tussen 2023 en 2024 verdween één op de tien Brabantse kermissen⁵, maar in Limburg kwamen er zelfs een paar kermissen bij.⁶ De kermisexploitanten blijven hun best doen om zo veel mogelijk kermissen (niet alleen de grootste kermissen) in stand te houden. Dit is door de verenigingen van de kermisexploitanten uitgesproken in het kader van de bijschrijving van de kermiscultuur in 2022 in de inventarisatie immaterieel cultureel erfgoed.⁷

De Weerter kermis toegankelijk houden voor iedereen

De Weerter kermis staat er goed voor bij de kermisexploitanten. Dat hebben wij vorig jaar vastgesteld bij ons onderzoek naar de verpachting van deze kermis. Gemeente en kermisexploitanten werken goed samen om deze kermis zo aantrekkelijk mogelijk te houden. De gemeente Weert spant zich in voor een zo breed mogelijke toegankelijkheid van de kermis. Daarbij wil de gemeente de volgende doelstellingen bereiken.

- **Een feest voor alle leeftijden:** De kermis wordt zo samengesteld dat er voldoende is voor alle leeftijden, op alle pleinen. Er is speciale aandacht voor families en kinderen, met tradities. Zoals de gratis vrijdagmiddag waarbij kinderen een half uur lang gratis in de attracties mogen.
- **Dichtbij Duitsland en België:** De kermis is een bovenregionaal evenement, ook voor de mensen in de Belgische grensstreek en zelfs uit Duitsland. Dit is zichtbaar in de herkomst van de bezoekers van de kermis.
- **Hoge waardering:** Weert streeft naar een hoge waardering van de kermis bij de kermisbezoekers.

¹ <https://www.erfgoedhuisweert.nl/Gemeentearchief-Weert/Ontspannen-en-Inspannen/Zwaaien-en-zwieren-deel-1-september-2012>

² <https://respons.nl/quickscan-kermissen-2024/>

³ Berenschot: "Perspectief voor de kermisbranche" (2021), pagina 4

⁴ <https://pretwerk.nl/recreatie-actueel/deelsectoren/evenementen/kamer-van-koophandel-zoomt-in-op-de-kermis/76319/>

⁵ <https://www.omroepbrabant.nl/nieuws/4508864/steeds-meer-kermissen-verdwijnen-daling-ging-nog-nooit-zo-hard>

⁶ <https://www.1nieuws.nl/nieuws/2198862/kermissen-onder-druk-in-limburg-valt-het-mee>

⁷ https://www.kermiserfgoed.nl/wp-content/uploads/2022/09/brochure_kermcultuur.pdf



- **Betaalbaar voor alle portemonnees:** De gemeente wil de kermis betaalbaar houden voor een breed publiek. Daarom stelt het college elk jaar maximum ticketprijzen vast. De ticketprijzen blijven mede betaalbaar omdat de kosten voor elektriciteit en water niet door de gemeente worden doorberekend naar de kermisexploitanten.
- **Veilig en plezierig:** De gemeente investeert in de kermis om een veilige en plezierige ervaring voor iedereen te garanderen.

Toenemende investering in veiligheid

Over die laatste doelstelling: de meeste gemeenten (niet alleen Weert, met de tweede kermis van het land) investeren elk jaar steeds meer om de kermissen veilig te houden. Geluidsoverlast, incidenten met ongewenst gedrag en ook vandalisme hebben geleid tot ruime inzet van beveiligers en tot meer cameratoezicht. Dit draagt bij aan de veiligheid van bezoekers en aan een goede kermis maar brengt ook hoge kosten met zich mee.

In het verleden leverden de kermissen de gemeenten (ook de gemeente Weert) meestal nog geld op. De pachtopbrengsten waren hoger dan de kosten. In de huidige tijd waarin kermissen meer moeten worden beveiligd (net als andere grote evenementen) is het draaien van een kermis met een plus op de jaarrekening van de gemeente niet langer vanzelfsprekend.⁸

1.2 Doel: maatschappelijk belang en economische waarde kermis

De financiële exploitatie van de kermis is dan wel negatief, maar weegt het maatschappelijke belang en de economische waarde van de kermis daartegen op? De VNG beveelt aan om ten behoeve van gemeentelijke besluitvorming zowel de financiële baten als de

financiële baten van de kermis in kaart te brengen, naast het maatschappelijk belang.⁹

De gemeente heeft aan Ecorys gevraagd om het maatschappelijk belang en de economisch waarde van de kermis in beeld te brengen. **Wat levert de kermis op voor de stad?** Mede op basis van de resultaten van dit onderzoek kan de gemeenteraad besluiten nemen over de toekomst van de kermis, vanuit haar intenties met de kermis als een toegankelijk en waardevol evenement voor iedereen. Dit sluit aan op de overwegingen van de VNG met betrekking tot de afweging van de waarde van de kermis voor een gemeente.

1.3 Verantwoording uitvoering onderzoek

De analyses in dit rapport zijn gebaseerd op meerdere bronnen.

Burgerpanel Tip Weert

Inviar heeft voor een groot aantal gemeenten een burgerpanel opgebouwd, ook voor Weert. Dit internetpanel wordt Tip Weert genoemd. Aan dit panel hebben 262 inwoners meegedaan. Het panel is ondervraagd in de week na de kermis van 2024. Aan de panelleden zijn diverse vragen gesteld, verdeeld over de volgende onderwerpen:

- **Kenmerken respondenten** (o.a. leeftijd en woonplaats);
- **Kermisbezoek** (frequentie, tijdsduur) en redenen voor het bezoek;
- **Waardering van de kermis**;
- **Ervaringen met overlast en veiligheid**.

Omdat ook inwoners zijn geënquêteerd die de kermis niet hebben bezocht kon worden vastgesteld welk deel van de inwoners van de gemeente niet naar de kermis gaat en waarom niet. Dit maakt een

⁸ Gemeente Weert; "Evaluatie kermis 2023" (2024)

⁹ VNG: "Werkwijzer gemeentelijke kermisbeleid" (2023), pagina 23-24



afweging mogelijk van het belang dat de mensen toekennen aan de kermis bij zowel niet-bezoekers als bezoekers van de kermis.

Relatief veel oudere mannen nemen deel aan internetpanels. Daardoor is deze groep vaak oververtegenwoordigd bij deze panels. Veelal worden de onderzoeksresultaten gecorrigeerd voor deze oververtegenwoordiging. De antwoorden van de oudere mannen tellen dan alleen nog mee voor het percentage van het aantal inwoners per leeftijdsklasse dat zij vertegenwoordigen.

Ook bij dit burgerpanel is deze oververtegenwoordiging opgetreden. Dit heeft geleid tot vertekening van de uitkomsten bij de leeftijd. Daarom hebben wij ervoor gekozen om de uitkomsten van het burgerpanel voor deze variabele niet te rapporteren.

Live interviews op de kermis

Het burgerpanel levert geen informatie over bezoekers van de kermis die buiten de gemeente Weert wonen. Daarom heeft Ecorys (als ondersteuning van het burgerpanel) aan een groot aantal bezoekers van de kermis gevraagd om deel te nemen aan een interview op straat. In totaal hebben 103 bezoekers deelgenomen. Deze respons is voldoende voor een enquête die een hoofdenquête (het burgerpanel) ondersteund. Aan hen is een verkorte versie van de vragenlijst van het burgerpanel gesteld.

Resono druktepeiling 2023 en 2024

Resono heeft het aantal bezoekers van de Weerter kermissen in 2023 en 2024 gepeild aan de hand van het gebruik van mobieltjes.¹⁰ Het rapport levert een geografische herkomst van de drukte op binnen

Nederland en een indicatie van het aantal bezoekers per dag in het deel van de binnenstad waar de kermis wordt gehouden.

Exploitatie parkeergarages

Een deel van de kermisbezoekers komt per auto en parkeert in de parkeergarages in en rond de binnenstad. Bij de afdeling van de gemeente die gaat over de exploitatie van de parkeergarages zijn de opbrengsten in deze parkeergarages in de kermisweek en in de overige weken van het jaar opgevraagd.

Financiële exploitatie kermis door de gemeente

Aan de jaarlijkse evaluatierapporten over de Weerter kermis werden opbrengsten en kosten op rekening van de gemeente ontleend.

Vergelijking met eerder onderzoek kermisbezoekers Weert

De antwoorden van het burgerpanel en van de stratenquête konden worden vergeleken met een onderzoek Dynamic Concepts uit 2016.¹¹

1.4 Leeswijzer

In *hoofdstuk 2* worden kenmerken van de bezoekers van de kermis vastgesteld. In *hoofdstuk 3* komt het maatschappelijk belang van de kermis aan de orde. *Hoofdstuk 4* handelt over de economische waarde van de kermis. In de *managementsamenvatting* worden conclusies getrokken.

¹⁰ Resono: "Bezoekersaantal kermis Weert 2023-2024" (2024)

¹¹ Dynamic Concepts: "Kermismonitor 2016 – belevingsonderzoek" (2017)

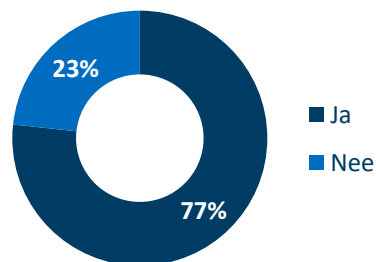


2 Kenmerken bezoekers

Meer dan driekwart van de inwoners gaf bij het burgerpanel aan de Weerter kermis bezocht te hebben dit jaar (Figuur 1). Dit percentage varieert sterk tussen de steden, waarbij er overigens niet echt samenhang is met het aantal attracties van de kermis of met het aantal inwoners van de stad: circa 60% in Haarlem (48 attracties); circa 66% in Schagen (31 attracties), circa 71% in Hoorn (71 attracties) en 83% in Roermond (26 attracties op de voorjaarskermis en 10 op de carnavalskermis). In dorpen bezoekt overwegend de helft van de bevolking de dorpskermis, zoals in de gemeente Maas en Waal.¹²

Minder dan een kwart van de inwoners van de gemeente Weert hebben de kermis dus niet bezocht. Dat zijn onder meer inwoners van de dorpen van de gemeente. Zij bezoeken de Weerter kermis minder (Figuur 10). De redenen om wel of niet de Weerter kermis te bezoeken komen aan de orde in paragraaf 2.3 en 2.8.

Figuur 1 Heeft u de Kermis Weer 2024 bezocht? (burgerpanel Tip Weert)



¹² <https://www.demaasenwaler.nl/algemeen/algemeen/21418/het-burgerpanel-spreekt-zich-uit-een-grote-maas-en-waalse-kermis->

2.1 Leeftijd: voor jong en oud

De antwoorden voor de gemiddelde leeftijd van de bezoekers van de Weerter kermis 2024 vielen als volgt uit.

- 0 tot 18 jaar: 12%
- 18-24 jaar: 13%
- 25-34 jaar: 14%
- 35-44 jaar: 20%
- 45-64 jaar: 23%
- 65 jaar en ouder: 20%

Deze verdeling laat een brede spreiding over de leeftijdsgroepen zien. Geen enkele leeftijdsgroep domineert. De groep van 25-34 jaar is meestal de grootste groep bezoekers van kermissen in Nederland (rond 25%), gevolgd door de groep 0-18 jaar (20-25%) en daarna mensen van 35-44 jaar (circa 15%).¹³ De leeftijdsopbouw van de Weerter kermisbezoekers is iets anders. De onderzoeken van kermisbezoekers in Nederland signaleren een lichte vergrijzing van de bezoekers, wat een terugloop kan veroorzaken. Dat lijkt ook in Weert het geval te zijn.

De grote les is echter dat de Weerter kermis jong en oud aantrekt, meer verspreid over alle leeftijdsgroepen dan bij kermissen gebruikelijk is. De doelstelling van de gemeente in dit opzicht (vermaak voor jong tot oud) wordt gerealiseerd.

Onze interviewers kregen de indruk dat overdag relatief meer vrouwen (moeders) en grootouders met kinderen de kermis bezoeken en 's avonds meer tieners en jonge volwassenen.

¹³ Dynamic Concepts: "Kan live-entertainment de kermis nog redden?" (2014)

Bij het bezoekersonderzoek van Dynamic Concepts op de Weerter kermis in 2016 werd ook sterke spreiding over alle leeftijdsgroepen geconstateerd. Toen was de groep van 18-24 jaar het best vertegenwoordigd (26%).¹⁴ Dat is nu gehalveerd (13%).

2.2 Geografische herkomst kermisbezoekers

Figuur 2 laat zien in welk deel van de gemeente de bezoekers van de kermis uit de gemeente Weert wonen. De meeste bezoekers komen uit de buurten en wijken van de stad Weert.

Relatief weinig bezoekers uit de gemeente Weert komen uit de dorpskernen van Altweerterheide, Stramproy, Swartbroek, Tungelroy en hun buitengebied. Deze dorpen hebben ook een eigen kermis.

De uitkomsten van de live interviews en van de mobiele meting van Renovo maken het mogelijk om het aandeel van de bezoekers van elders te kwantificeren. Bij de live interviews is gemeten welk deel van de bezoekers in het buitenland woont. Met behulp van de kentekenregistratie van de auto's in de parkeergarages in de kermisweek is het aandeel van de bezoekers uit het buitenland verdeeld over bezoekers uit België en uit Duitsland. Voor de auto's met Oost-Europese kentekens hebben we verondersteld dat het om arbeidsmigranten gaat. Hun auto's hebben we bij de auto's van de Nederlanders gerekend, omdat ook zij hier wonen en werken.

Ongeveer een derde deel van de kermisbezoekers woont in de gemeente Weert en twee derde deel daarbuiten. Bij het onderzoek in 2016 van Dynamic Concept werd vastgesteld dat een derde deel van

de kermisbezoekers in de gemeente Weert woonde, dus vrijwel eenzelfde percentage.¹⁵

Figuur 2 Geografische herkomst kermisbezoekers Weert 2024

	Herkomst bezoekers
Weert Stad	31,8%
Tungelroy	--
Swartbroek	0,2%
Altweerterheide	0,6%
Stramproy	1,1%
Gemeente Weert	33,7%
Nederweert	5,9%
Cranendonck	4,2%
Roermond	2,1%
Leudal	1,7%
Maasgouw	1,8%
Peel en Maas	0,8%
Overig regio Eindhoven/Helmond	4,5%
Overig Nederland	32,7%
Overig Nederland	53,7%
België	11,2%
Duitsland	1,4%
Uit buitenland	12,6%
Totaal bezoekers	100%

Een groot deel van de bezoekers van kermis woont dus niet in de gemeente Weert. Opmerkelijk is het relatief grote aandeel van de bezoekers dat van verder weg komt, uit Nederland (ook 33%). Samen

¹⁴ Dynamic Concepts: "Kermismonitor 2016 – belevingsonderzoek" (2017) p. 12

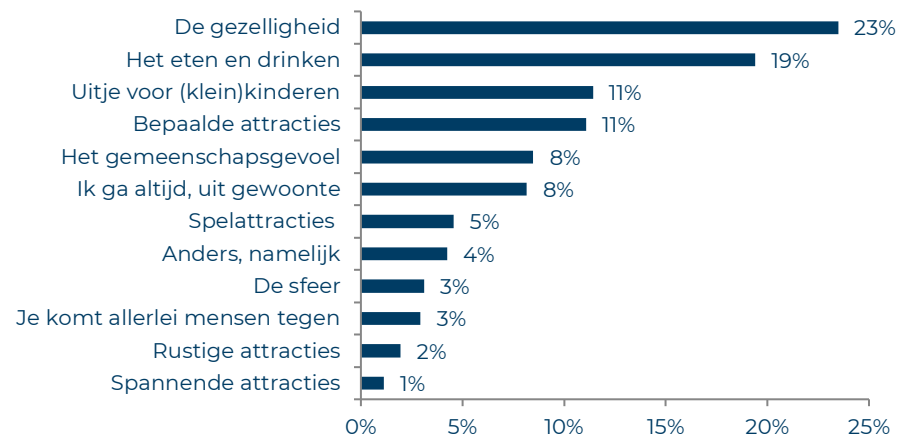
¹⁵ Dynamic Concepts: "Kermismonitor 2016 – belevingsonderzoek" (2017) p. 13-14

met de component uit het buitenland komt 45% van de bezoekers. Dit bevestigt de bovenregionale betekenis van de Weerter kermis. De doelstelling van de gemeente die betrekking heeft op het onderhouden van de bovenregionale functie van de Weerter kermis als groot evenement wordt behaald.

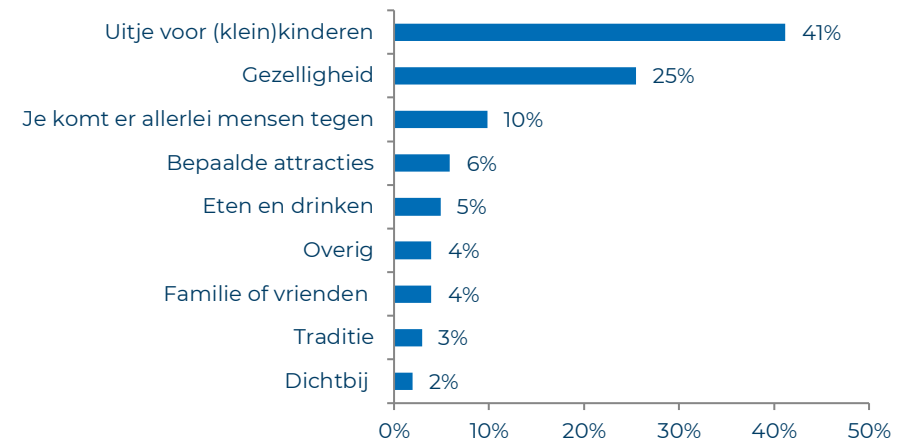
2.3 Redenen om de kermis te bezoeken

De inwoners van de gemeente Weert gaan vooral naar de kermis voor de gezelligheid en voor het eten & drinken (Figuur 3).

Figuur 3 Belangrijkste bezoekenredenen (burgerpanel Tip Weert)



Figuur 4 Belangrijkste bezoekenredenen (live interviews bezoekers)



Een van de doelstellingen van het gemeentelijk beleid voor de kermis is dat de kermis gericht moet zijn op families en op kinderen. Dit komt sterk naar voren uit de live interviews (Figuur 4), naast de gezelligheid. Het eten en drinken op de kermis en in de horeca is voor de werkelijke bezoekers (live interviews) minder belangrijk dan voor de veronderstelde bezoekers (burgerpanel).

Dynamic Concepts stelde in 2016 vast dat vrijwel de helft van de kermisbezoekers in Nederland voor de sfeer en beleving komt en bijna een kwart voor de attracties. Een uitje voor de kinderen was voor enkele procenten (4 tot 5%) een relevante bezoekenreden.¹⁶ Enkele jaren eerder, in 2014, stelde dit bureau vast dat toen ruim een derde voornamelijk kwam voor de sfeer en beleving, terwijl voor een zesde deel het aanbod aan attracties de voornaamste bezoekenreden was.¹⁷

¹⁶ Dynamic Concepts: "Kermismonitor 2016 – belevingsonderzoek" (2017) p. 17

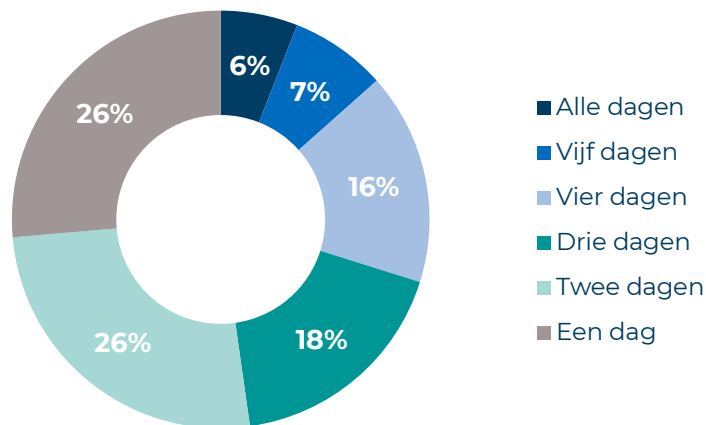
¹⁷ Dynamic Concepts: "Kan live-entertainment de kermis nog redden?" (2014)

De Weerter kermis kenmerkt zich – als naar de belangrijkste bezoekerredenen wordt gekeken – vooral door het grote belang dat wordt gehecht aan het uitje voor (klein)kinderen en aan de gezelligheid van de Weerter kermis. Dat is bijzonder en (voor het belang van kinderen en familie) in lijn met de doelstellingen van de gemeente voor de kermis.

2.4 Bezoekfrequentie en drukte per kermisdag

Het is niet bekend wat de gemiddelde bezoekfrequentie is van kermisbezoekers in het algemeen, in Nederland. Hoe vaak gaan zij naar de kermis als die in hun woonplaats wordt gehouden? Wel blijkt uit lokaal onderzoek dat de bezoekfrequentie sterk varieert tussen de steden, tussen 1 tot 2 keer (1,6 keer gemiddeld in Nijmegen) en 3 tot 5 keer (3,5 keer Schaagse kermis). Voor de Weerter kermis ligt dit gemiddeld op 2,7 keer (Figuur 5).

Figuur 5 Aantal dagen de kermis bezocht (burgerpanel Tip Weert)



¹⁸ Dynamic Concepts: "Kermismonitor 2016 – belevingsonderzoek" (2017) p. 35

Bij het onderzoek in 2016 van Dynamic Concept werd een nog gemiddelde bezoekfrequentie van 2,6 voor de Weerter kermis vastgesteld. Deze frequentie is in feite niet veranderd.¹⁸ De inwoners van de gemeente Weert die de kermis bezoeken zijn dat in de afgelopen jaren vrijwel even vaak blijven doen.

Figuur 6 Verdeling van aantal bezoekers over de kermisdagen in Weert

	Burgerpanel 2024	Mobiele peiling 2023	Mobiele peiling 2024
Maandag	15%	8%	15%
Dinsdag	13%	14%	14%
Woensdag	17%	18%	18%
Donderdag	--	--	--
Vrijdag	13%	12%	10%
Zaterdag	21%	26%	22%
Zondag	22%	22%	20%
Totaal	100%	100%	100%

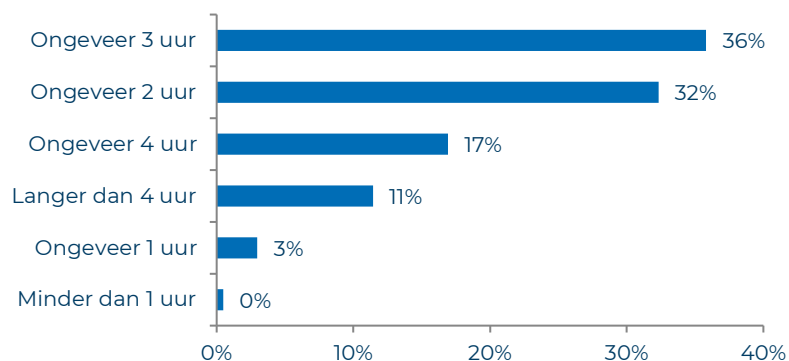
Figuur 6 laat zien dat de spreiding van de kermisbezoekers over de zes kermisdagen redelijk verdeeld is. De metingen op basis van het burgerpanel en de mobiele peiling 2024 zijn vrijwel gelijk. Er is geen enkele dag (ook niet de zaterdag of de zondag) duidelijk dominant. Zondag was van oudsher de drukste kermisdag, gevolgd door de zaterdag. In de nacht van zaterdag op zondag is het fors drukker in de binnenstad in de kermisweek.¹⁹ Dinsdag en vrijdag zijn iets minder druk. De drukte op deze twee dagen worden bevorderd met maatregelen. Op vrijdagmiddag kunnen kinderen een half uur gratis in de attracties. Op dinsdag tussen 12:30 en 14:30 uur is de kermis prikkelarm voor de doelgroepen daarvoor.

¹⁹ BRS Marble: "Weerter kermis bezoekersdata 25 september t/m 30 september 2015" (2015)

2.5 Verblifdsduur: bijna 3 uur

Figuur 7 geeft de verblifdsduur op de kermis. Bij het nationale continu vrijetijdsonderzoek (CVTO) is gemeten dat de gemiddelde verblifdsduur op kermissen rond 2,5 uur ligt. De grootste groep pleegt 2 tot 4 uur op de kermis te blijven.²⁰ Vanwege de relatief grote schaal van de kermis is dat op de Weerter kermis bijna 3 uur (175 minuten). Dynamic Concepts heeft in 2016 een gemiddelde verblifdsduur van meer dan 3,5 uur op de Weerter kermis gemeten. De gemiddelde verblifdsduur is dus in de afgelopen 8 jaar iets gedaald.²¹ Deze afname is ook op andere kermissen geconstateerd, in verband met de opkomst van andere evenementen en van attractieparken.

Figuur 7 Verblifdsduur op de kermis (burgerpanel Tip Weert)



Bij een uitje in het algemeen wil men na ongeveer 1,5 uur pauzeren, om wat te eten en te drinken. Uitgaande van de gemiddelde verblifdsduur op de Weerter kermis zullen de meeste bezoekers 1 of 2 keer even pauzeren tijdens elk kermisbezoek.

Bij 2,7 keer kermisbezoek per kermisweek betekent de gemiddelde verblifdsduur van 3 uur dat elke inwoner van de gemeente die de kermis bezoekt ongeveer 8 uur op de kermis rondloopt tijdens de kermisweek, dus een hele werkdag in totaal.

2.6 Raming aantal kermisbezoeken

Een goede raming van het totaal aantal bezoekers van de kermis is de kern van de verdere uitwerking van de economische waarde van de kermis. Met behulp van het aantal inwoners van de gemeente Weert op 1 januari 2024 en in eerdere paragrafen vermelde percentages kan het aantal bezoekers van de kermis in 2024 als volgt worden berekend.

Aantal inwoners gemeente Weert 2024	51.079
% inwoners dat kermis heeft bezocht	77%
Inwoners dat kermis heeft bezocht	39.187
% bezoekers kermis van elders	66%
Bezoekers van elders	77.225
Totaal aantal bezoekers	116.400
Bezoekfrequentie kermis	2,71
Totaal aantal bezoeken kermis 2024	315.000

Dynamic Concepts heeft het aantal bezoekers van de Weerter kermis bij haar onderzoek in 2016 helaas niet geraamd.

Resono heeft het aantal mensen in de delen van de binnenstad waar de kermis wordt gehouden mobiel gepeild tijdens de kermisdagen in 2023 en 2024.²² In 2023 werden er circa 330.000 mensen gemeten en dit jaar circa 310.000 mensen. Het aantal bezoekers was dit jaar dus wat lager. De oorzaak daarvoor was dat de gemiddelde temperatuur

²⁰ Dynamic Concepts: "Kan live-entertainment de kermis nog redden?" (2014)

²¹ Dynamic Concepts: "Kermismonitor 2016 – belevingsonderzoek" (2017) p.36

²² Resono: "Bezoekersaantal kermis Weert 2023-2024" (2024)

lager lag dan vorig jaar (- 6 graden); er iets meer neerslag was en veel minder zon. Dat leidde er ook toe dat minder mensen op de terrasjes van de horeca in de binnenstad gingen zitten.

Omdat Resono met haar mobiele peiling de unieke bezoekers zegt te meten, kan het werkelijk aantal mensen in de straten volgens het bureau hoger zijn. Daar staat tegenover dat er ook andere mensen dan de kermisbezoekers zich in de straten van het centrum van Weert bevonden, bijvoorbeeld bewoners in de woningen van de binnenstad; werknemers van in de binnenstad gevestigde bedrijven en bezoekers van de vaste voorzieningen in de binnenstad, ook al zijn een aantal winkels tijdens de kermis gesloten.

2.7 Vervoersmiddel kermisbezoekers

Figuur 8 geeft de verdeling naar vervoersmiddel van alle kermisbezoekers en van de inwoners van de gemeente Weert die de kermis bezoeken. Onder de categorie 'anders' vallen de bezoekers die met de rolstoel, met de scootmobiel of met de taxi komen.

Figuur 8 Gebruik vervoersmiddelen kermisbezoekers 2024

	Alle bezoekers	Inwoners gemeente
Te voet	14%	15%
Tweewieler (fietsen, scooters e.d.)	16%	21%
Auto	67%	60%
Openbaar vervoer	4%	--
Anders	--	3%
Totaal	100%	100%

Bezoekers die buiten de gemeente Weert wonen komen relatief vaker met de auto en het openbaar vervoer en minder vaak met een tweewieler en te voet (of anders).

Bij het onderzoek in 2016 van Dynamic Concept werd vastgesteld dat 15% van alle bezoekers van de Weerder kermis te voet; 16% met een tweewieler en bijna 60% met een auto kwam. De verdeling van het gebruik van de vervoersmiddelen is dus amper veranderd.

De gemiddelde autobezetting in het verkeer dat betrekking heeft op vrijetijdsbesteding is iets hoger dan die voor alle vormen van mobiliteit. Voor de categorie 'overige vrijetijdsbesteding' (waaronder evenementen zoals kermissen vallen) is bij het nationaal onderzoek Onderweg in Nederland (ODiN 2022) vastgesteld dat 2,5 personen in elke auto zitten. In Nederland zit er 1,37 personen in elke auto, over alle vormen van mobiliteit.²³

De combinatie van het percentage kermisbezoekers dat met een auto komt en het gemiddelde aantal personen in elke auto maakt het mogelijk om te berekenen hoeveel parkerende auto's door de Weerder kermis in 2024 zijn opgeroepen.

Totaal aantal bezoeken kermis	315.000
% bezoekers per auto	60%
Potentieel aantal extra parkerende auto's	189.000
Aantal inzittenden per auto	2,5
Potentieel parkerende auto's kermis	75.600

²³ <https://www.verkeerskunde.nl/artikel/autos-rijden-minder-zijn-groter-en-leger#:~:text=De%20tijdelijke%20effecten%20van%20corona,%2C50%20naar%201%2C37.>



In hoofdstuk 4 wordt met behulp van het aantal potentieel parkeren auto's tijdens de kermisdagen geraamd wat de extra parkeer-opbrengsten zijn voor de gemeente.

2.8 Kenmerken van inwoners die de kermis niet bezochten

Ongeveer 20-25% van de inwoners van de gemeente Weert heeft de Weerter kermis dit jaar niet bezocht. In deze paragraaf onderzoeken we hoe de niet-bezoekers zich kenmerken. Daarbij geven we aan waarom zij de kermis niet hebben bezocht (Figuur 9).

Een zesde deel van de niet-bezoekers (en slechts 3 tot 4% van de inwoners van de gemeente) vindt de kermis niet leuk. Kleine fracties van rond de 5% van de niet-bezoekers hebben het te druk voor de kermis; voelen zich er niet veilig of vinden de kermis te duur.

Figuur 9 Belangrijkste reden voor niet bezoeken Kermis Weert 2024 (burgerpanel Tip Weert)



Niet-bezoekers wonen meer verspreid dan bezoekers over de diverse wijken en dorpen van de gemeente. De factor afstand maakt onderdeel uit van de categorie 'anders' in figuur 9.

De respondenten die op deze categorie scoorden gaven aan dat zij tijdens de kermisdagen niet thuis waren of niet naar de stad konden komen. Of niet zijn gegaan vanwege het regenachtige weer op verschillende kermisdagen in 2024.

Er wordt zelden in Nederland gemeten waarom de niet-bezoekers niet naar de kermis gaan. Daarom kan niet worden gezegd of het beeld van Figuur 9 algemeen geldt voor alle mensen in Nederland die geen kermissen bezoeken.

Uit de redenen om de kermis niet te bezoeken zijn niet direct maatregelen af te leiden om de kermis aantrekkelijker te maken voor de 'afhakers' onder de bevolking. Drukke, spanning, lawaai en (in Weert redelijke) prijzen horen immers bij de kermis als evenement.

Omdat alle vragen zowel gesteld zijn aan de bezoekers als aan de niet-bezoekers in het burgerpanel, is ook gevraagd hoe de niet-bezoekers in algemene zin denken over de kermis. Dat beeld is zonder meer positief! Drie kwart van de niet-bezoekers vindt namelijk dat de kermis onmisbaar voor Weert is en bijna 80% vindt dat de kermis echt bij Weert hoort (zie ook: Figuur 10, paragraaf 3.1).

2.9 Conclusie kenmerken bezoekers en niet-bezoekers

De burgemeester heeft op 19 oktober in een column de diversiteit van de bezoekers van de kermis als volgt onder woorden gebracht.²⁴

²⁴ Raymond Vlecken: "Ondernemende kermis" in 'Zakenblad' 19 oktober 2023



“Een van de meest opvallende aspecten van de kermis is de diversiteit van de bezoekers. Mensen van alle leeftijden en achtergronden stromen naar de binnenstad. (...) Dit varieert natuurlijk van gezinnen met kinderen tot avontuurlijke tieners en ouderen die herinneringen ophalen aan hun eigen kermisavonturen. (...) Dat brengt wat mij betreft extra levendigheid in de binnenstad. “

De burgemeester heeft het goed gezien. De Weerter kermis is een kermis voor jong en oud. Deze kermis trekt publiek van heinde en verre. De kermis brengt gezelligheid en ‘reuring’ gedurende alle dagen van de kermisweek.

Het overgrote deel van de inwoners van de gemeente gaat naar de kermis. Een ondergeschikt deel van de inwoners gaat niet en toch zien ook zij in dat de kermis zo belangrijk is voor alle inwoners van de gemeente samen dat die er moet blijven. Er lijkt ruim draagvlak voor de kermis onder de inwoners van de gemeente te bestaan.

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op het maatschappelijk belang van de kermis en in hoofdstuk 4 op de economische waarde die door de kermis wordt opgeroepen.



3 Maatschappelijke belang kermis

Hoewel sommige inwoners en ondernemers overlast ervaren van de kermis, heeft de kermis voor veel mensen een positieve sociale betekenis. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het maatschappelijk belang van de Weerter kermis.

3.1 De kermis is onmisbaar, hoort bij Weert en is er voor jong en oud

Figuur 10 geeft aan welk deel van de inwoners van de gemeente Weert vindt dat de kermis bij Weert hoort en dat de kermis onmisbaar is. Het gaat zowel om inwoners die de kermis hebben gezocht als om inwoners die de kermis niet hebben bezocht.

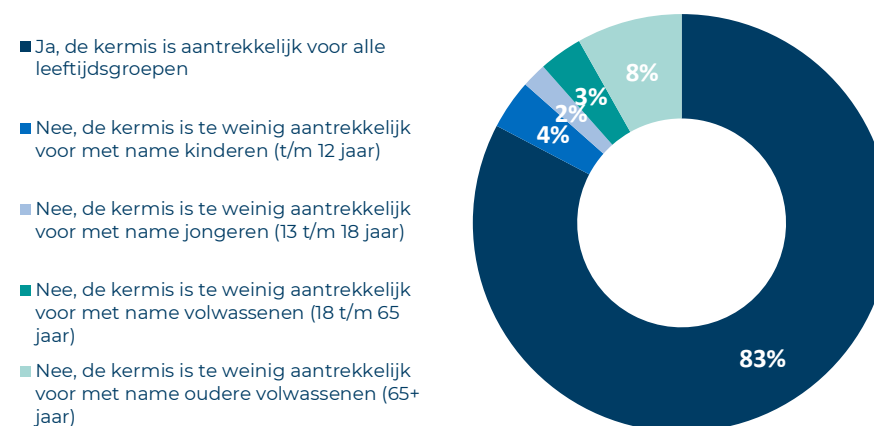
Relevant is dat slechts enkele procenten van de mensen (4 tot 5%) het oneens is met deze twee stellingen. Drie kwart van de inwoners vindt de kermis onmisbaar voor Weert en bijna 80% dat de kermis echt bij Weert hoort. Hieruit blijkt dat er een zeer groot maatschappelijk draagvlak bestaat voor de Weerter kermis onder de bevolking.

Figuur 10 De kermis hoort bij Weert en is onmisbaar (burgerpanel Tip Weert)

	De kermis is onmisbaar voor Weert	De kermis hoort écht bij Weert
Enigszins mee oneens	2%	2%
Zeer mee oneens	3%	2%
Enigszins mee eens	18%	17%
Zeer mee eens	76%	79%
Totaal	100%	100%

Bij andere onderzoeken over kermissen zijn niet vaak dergelijke stellingen gevraagd. Uit het burgerpanel van de gemeente Tilburg bleek dat bijna 80% van de inwoners van de gemeente Tilburg vindt dat de kermis (de grootste van het land) moet blijven bestaan en eveneens bijna 80% dat de kermis er voor iedereen is.

Figuur 11 Aantrekkelijkheid van kermis voor leeftijdsgroepen (burgerpanel Tip Weert)



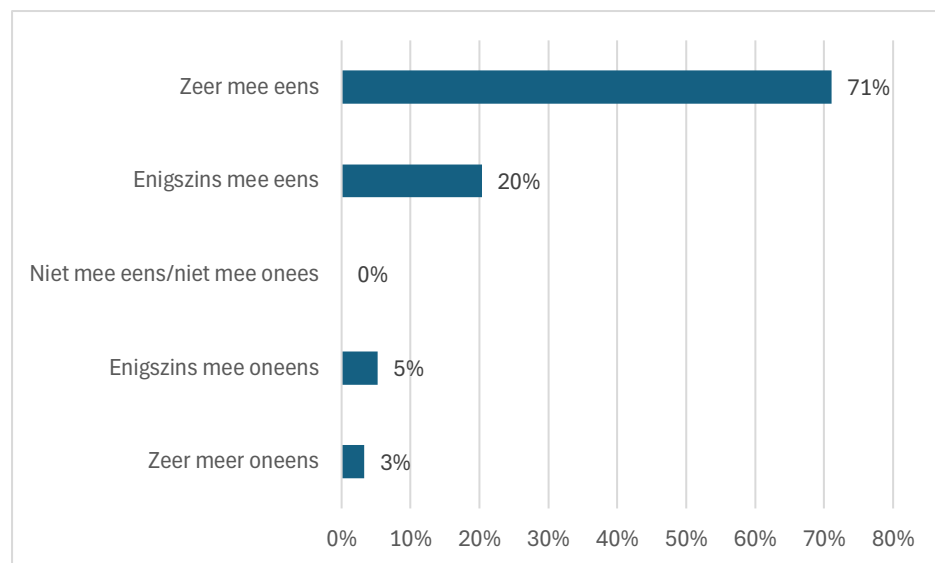
In het vorige hoofdstuk is aan de orde gesteld dat de kermis wordt bezocht door jong en oud. Het gemeentelijke beleid voor de kermis streeft daar ook naar (zie: paragraaf 1.1). Figuur 11 laat zien dat de inwoners van de gemeente herkennen dat de kermis aantrekkelijk is voor alle leeftijdsgroepen.

En hoe denken de mensen over de bijdrage van de kermis aan de leefbaarheid in Weert? De vergroting van de leefbaarheid in de



gemeente is relevant volgens de gemeente. Daarbij wordt een directe koppeling gelegd naar de woonfunctie.²⁵

Figuur 12 Bijdrage van de kermis aan de leefbaarheid in Weert (burgerpanel Tip Weert)

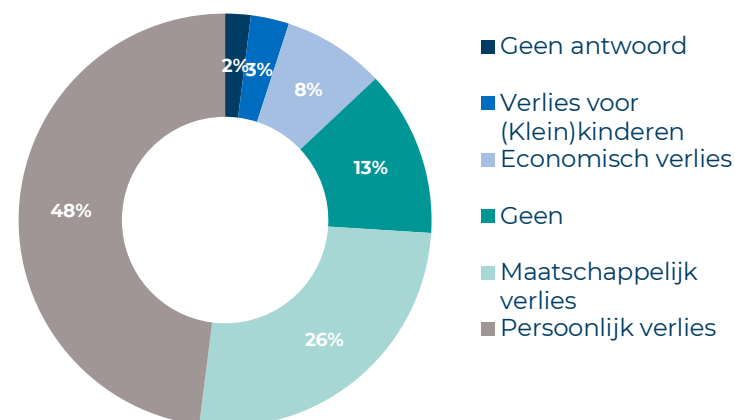


Wij hebben daarom ook aan het burgerpanel gevraagd in hoeverre men het eens was met de stelling dat de kermis positief bijdraagt aan het wonen in Weert. Maar liefst iets meer dan 90% was het hiermee eens (20%) of zeer mee eens (71%). Dit onderschrijft het belang dat de inwoners toekennen aan de kermis voor de leefbaarheid in de gemeente Weert..

3.2 Verdwijnen van Weerter kermis is een maatschappelijk verlies

In **Figuur 13** staan de antwoorden op een vraag die voor veel mensen toch lastig moet zijn geweest: als de Weerter kermis zou verdwijnen, waaruit bestaat dan het maatschappelijk verlies? Slechts 2% heeft deze (nogal abstracte) vraag niet beantwoord. Een op de zes mensen ziet geen maatschappelijk verlies ontstaan.

Figuur 13 Maatschappelijk verlies bij verdwijnen Kermis Weert (burgerpanel Tip Weert)



Min of meer opmerkelijk is toch wel dat bijna de helft van de inwoners van de gemeente het als een **persoonlijk verlies** ziet als de kermis zou verdwijnen. Ongeveer een kwart ziet het verdwijnen van de kermis als een maatschappelijk verlies en 5-10% herkent economisch verlies (**Hoofdstuk 4**). In totaal ziet 85% dat de Weerter maatschappij er op achteruit zou gaan als de kermis zou gaan verdwijnen.

²⁵ Zie coalitieprogramma 2022-2026 en <https://www.weertdegekste.nl/2024/09/weert-versnelt-woningbouw-en-investeert-in-leefbaarheid/>

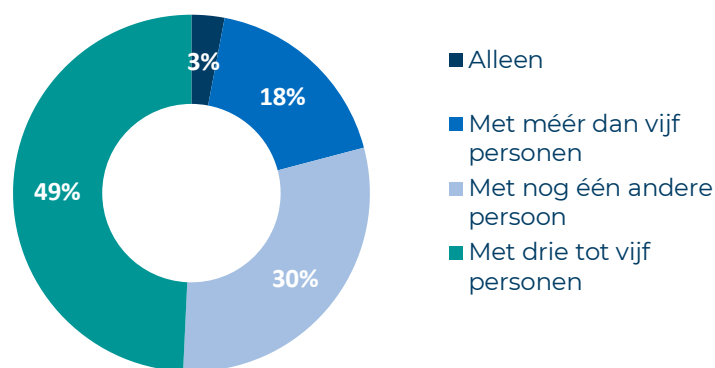


3.3 Gezelligheid – mensen ontmoeten elkaar op de kermis

Uit de [Figuur 3](#) en [Figuur 4](#) blijkt dat gezelligheid voor ongeveer een kwart van de inwoners van de gemeente een belangrijke reden is om de kermis te bezoeken. Daar ontmoeten mensen elkaar en worden er veel praatjes gemaakt met bekenden en ook met (nog) vreemden.

Nogal veel mensen zijn in een grotere groep op de kermis. Dit draagt bij aan de gezelligheid, onder elkaar. De gemiddelde groepsgrootte op de Weerter kermis lag in 2024 op 3,7 personen. Een heel klein deel van de bezoekers is alleen.

Figuur 14 Omvang van het gezelschap per kermisbezoek (burgerpanel Tip Weert)



Dynamic Concepts heeft in 2016 voor de Weerter kermis een gemiddelde groepsgrootte van 4,9 personen vastgesteld.²⁶ De groepsgrootte is dus flink afgenomen. Er komen nu minder grote groepen naar de kermis.

Hetzelfde bureau heeft in 2016 voor de kermissen in Nederland vastgesteld dat de meeste bezoekers in gezelschap van vrienden en kennissen komen (33%), met familieleden (19%) of met partner en kinderen (19%). Ongeveer 16% bezoekt de kermis alleen.²⁷

De gemeente vindt het belangrijk dat de inwoners elkaar zo veel mogelijk ontmoeten; eenzaamheid moet afnemen.²⁸ De kermis kan hierbij een rol spelen. Vooral ouderen willen meer dan nu onder de mensen zijn. Onder de inwoners die de kermis niet hebben bezocht zitten veel mensen van 65 jaar en ouder. Deze inwoners scoorden vaker op de categorie anders (figuur 9). De afstand naar de kermis voor deze (naarmate de leeftijd oploopt minder mobiele) groepen speelt een rol. Wellicht kan verkend worden of er (meer) initiatieven kunnen worden ontplooid om de kermis voor de oudere inwoners die verder van de kermis wonen beter bereikbaar te maken.

3.4 Tevredenheid met de Weerter kermis

[Figuur 15](#) geeft een overzicht van de mate waarin de bezoekers van de kermis tevreden zijn met de kwaliteit van de kermis. Wij hebben hier verschil gemaakt tussen de aspecten van de kermis waar de gemeente Weert een beleid voor voert (zie: paragraaf 1.1).

De mate van tevredenheid is zondermeer hoog voor vrijwel alle aspecten. De grote tevredenheid met de kwaliteit van de kermis helpt natuurlijk voor het in stand houden van het brede maatschappelijke draagvlak voor de kermis.

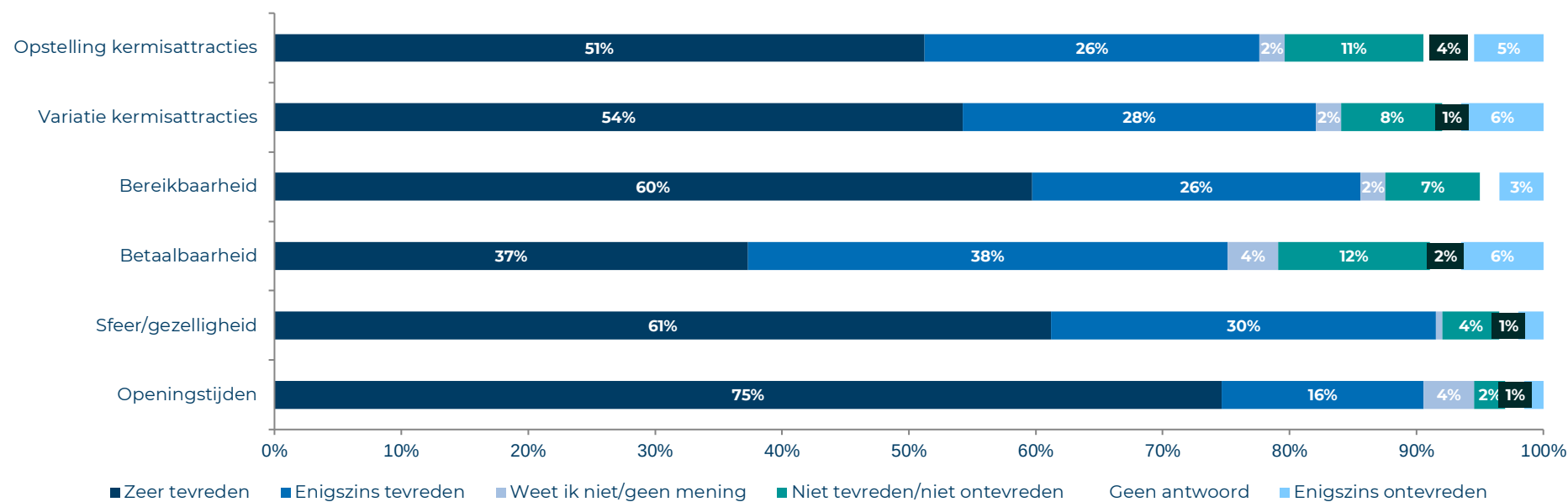
²⁶ Dynamic Concepts: "Kermismonitor 2016 – belevingsonderzoek" (2017) p. 39

²⁷ Dynamic Concepts: "Kan live-entertainment de kermis nog redden?" (2014)

²⁸ Gemeente Weert: "Notitie aanpak eenzaamheid 2021-2024"(2021)



Figuur 15 Mate van tevredenheid van bezoekers van de kermis (burgerpanel Tip Weert)

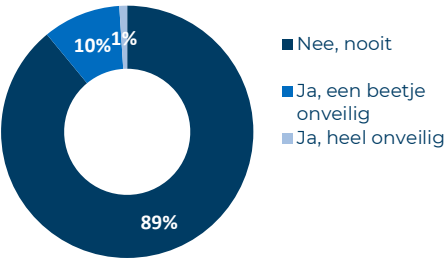


Alleen de tevredenheid over de betaalbaarheid van de Weerter kermis blijft wat achter, terwijl toch nog 75% van de inwoners zeer tevreden of enigszins tevreden is over de betaalbaarheid. Een van de doelstellingen van de gemeente met de kermis is een voor iedereen betaalbare kermis. De gemeente voert actief beleid om de prijzen op de kermis zo laag mogelijk te houden. In ons rapport over de verpachting van de kermis van vorig jaar hebben we de hoogte van de prijzen op deze kermis vergeleken met die op andere kermissen.

3.5 Gevoel van onveiligheid op de kermis

De gemeente Weert neemt, in vergelijking met andere gemeenten, uitgebreide maatregelen om de kermis veilig te voelen. Toch heeft nog een klein deel van de bezoekers van de Weerter kermis 2024 zich onveilig gevoeld (Figuur 16). Bijna 90% voelde zich veilig.

Figuur 16 Gevoel van onveiligheid tijdens kermis (burgerpanel Tip Weert)



Van de kleine groep die zich op de kermis van 2024 onveilig heeft gevoeld (10%) gaf ruim driekwart aan dat dit kwam door grote groepen jongeren, door geweldsincidenten en door een vuurwerkbom. Door het illegaal afsteken van vuurwerk bij de kermis kregen acht mensen gehoorklachten. Het vuurwerk ontplofte na de vuurwerkshow van de

gemeente die de kermis afsloot.²⁹ Het laatste incident is uitgebreid in de publiciteit geweest en heeft er mogelijk aan bijgedragen dat meerdere deelnemers aan het burgerpanel hebben aangegeven dat zij zich op de kermis onveilig hebben gevoeld, ook diverse respondenten die er niet zijn geweest.

3.6 Tevredenheid met bereikbaarheid, zwerfvuil en geluid

In [Figuur 17](#) wordt aangegeven hoe tevreden de inwoners zijn met de bereikbaarheid van de kermis; met zwerfvuil op en rond de kermis en met geluidsoverlast op de kermis.

Figuur 17 Mate van tevredenheid met bereikbaarheid, vuil/afval en geluidsoverlast

	Bereikbaarheid kermis	Vuil/afval op en rond kermis	Geluidsoverlast op kermis
Zeet ontevreden	--	--	--
Enigszins ontevreden	12%	15%	8%
Niet tevreden/niet ontevreden	20%	28%	21%
Zeet tevreden	28%	22%	30%
Enigszins tevreden	41%	35%	41%
Totaal	100%	100%	100%
<i>Ontevreden</i>	12%	15%	8%
<i>Tevreden</i>	69%	58%	71%

Hier komt een hoge mate van tevredenheid te voorschijn voor de bereikbaarheid van de kermis en voor geluidsoverlast op de kermis (circa 70% is zeer of enigszins tevreden), maar voor zwerfvuil blijft de tevredenheid wat achter. Het gaat dan, kijkend naar de opmerkingen van de respondenten, vooral om prullenbakken die te vol zitten. Bij de

²⁹ NOS Nieuws: "Meerdere mensen met gehoorklachten na illegaal vuurwerk bij kermis Weert" 9-10-2024



evaluatie van de kermis 2024 zal daar zeker aandacht aan worden besteed.

Geen enkele respondent heeft opmerkingen gemaakt over de tevredenheid met de bereikbaarheid en de parkeergelegenheid. Dat is gelijk aan het eerdere onderzoek van Dynamic Concepts, toen (slechts) 1 op de 476 (0,2%) respondenten negatief verrast was door de parkeergelegenheid voor de kermis. Incidenteel komt bij kermisonderzoek (spontaan) naar voren dat de bezoekers graag verbeteringen zien van de parkeerfaciliteiten en fietsenstallingen, zoals in Roermond in 2023. In Weert is dit niet aan de orde.

Geluidsoverlast door de kermis wordt bij de meeste onderzoeken bij andere kermissen vaak genoemd. In Weert zijn de inwoners van de gemeente best wel tevreden met betrekking tot het geluidsoverlast dat de kermis en de kermisbezoekers veroorzaken. Dit varieert wat naar de woonlocatie van de respondenten: mensen die in het centrum wonen zijn wat minder tevreden over de geluidsoverlast.

3.7 Conclusie: de kermis is breed maatschappelijk verankerd

Uit de bovenstaande analyse van het maatschappelijk belang van de Weerter kermis komt het beeld naar voren van een zeer groot maatschappelijk draagvlak voor deze kermis bij de inwoners van de gemeente, zowel onder de bezoekers van de kermis als onder de niet-bezoekers van de kermis.

Min of meer opmerkelijk is het dat de helft van de inwoners het als een persoonlijk verlies ziet als deze kermis zou gaan verdwijnen.

Bij de inrichting van de openbare ruimte van de kermis moet 359 dagen per jaar rekening worden gehouden met de kermis. Dit gaat

mogelijk ten koste van (of komt op die dagen) ten goede aan de groen- en sfeerbeleving van de openbare ruimte.

De hoge mate van tevredenheid met de kermis draagt zeker bij aan het maatschappelijk draagvlak.

Er zijn altijd verbeterpunten. In dit hoofdstuk is een mogelijke verbetering benoemd: nagegaan kan worden of de kermis nog belangrijker als ontmoetingspunt voor alle mensen kan worden met (meer) collectief vervoer voor vooral ouderen van en naar de kermis.

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de economische waarde van de kermis. Daarbij wordt de economische waarde zo veel mogelijk in geld uitgedrukt.



4 Economische waarde kermis

In dit hoofdstuk brengen we de economische waarde in beeld die door het houden van de kermis wordt opgeroepen. De uitkomsten van deze waardebepaling geven het *directe* economische belang van de kermis (welke omzet wordt gegenereerd op de kermis zelf?) en het *indirecte* economische belang (waar ontstaan nog meer extra opbrengsten omdat de kermis wordt gehouden?).

4.1 Directe opbrengsten kermis

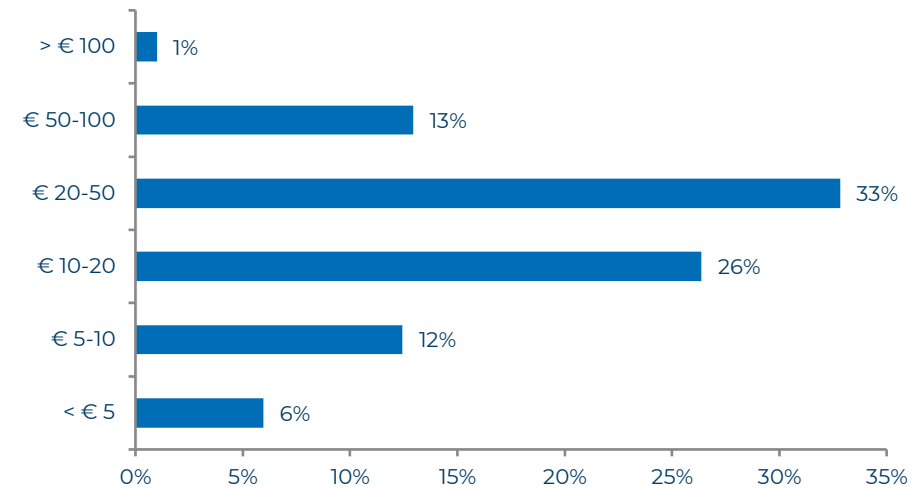
In deze paragraaf wordt ingegaan op de directe opbrengsten die door de jaarlijkse kermis worden opgeroepen en de jaarlijkse gemeentelijke pachtinkomsten uit de kermis

Directe bestedingen op de kermis door bezoekers

Figuur 18 laat zien hoeveel geld op de Weerter kermis per bezoek is uitgegeven aan attracties en eten & drinken. De klasse van € 20- 50 is het grootste. Gemiddeld is er € 27,50 (inclusief btw) en € 25,00 (exclusief btw) per bezoek uitgegeven. Dynamic Concepts heeft bij haar op de Weerter kermis 2016 nog gemiddeld € 14,20 gemeten.³⁰ De gemiddelde besteding is dus met 10-15% per jaar toegenomen.

Volgens een recent onderzoek van Kassa geeft een derde deel van de kermisbezoekers tot € 15 uit op de kermis; bijna 50% tussen € 15 en 50 en 15-20% meer dan € 50.³¹ Dit is vergelijkbaar met de verdeling van de bestedingsklassen op de Weerter kermis.

Figuur 18 Bestedingen op de kermis per bezoek, inclusief btw (burgerpanel Tip Weert)



Aantal bezoeken kermis Weert	315.050
% bezoekers dat niets uitgeeft	8%
Aantal bezoekers dat uitgeeft	288.400
Gemiddelde besteding per bezoek exclusief btw	€ 25,00
Directe besteding op kermis	€ 7,2 miljoen

De kermisexploitanten moeten ontvangen btw afdragen aan de Belastingdienst. Daarom is de directe besteding op de kermis verminderd voor btw. Indien de gemiddelde besteding per bezoek exclusief btw wordt vermenigvuldigd met het aantal bezoeken aan de Weerter kermis in 2024 dat geld heeft uitgegeven, ontstaat het totaal aan directe bestedingen op de kermis.

³⁰ Dynamic Concepts: "Kermismonitor 2016 – belevingsonderzoek" (2017)

³¹ <https://www.bnnvara.nl/kassa/artikelen/enquete-kassa-ruim-twee-op-de-drie-bezoekers-vindt-de-kermis-te-duur>

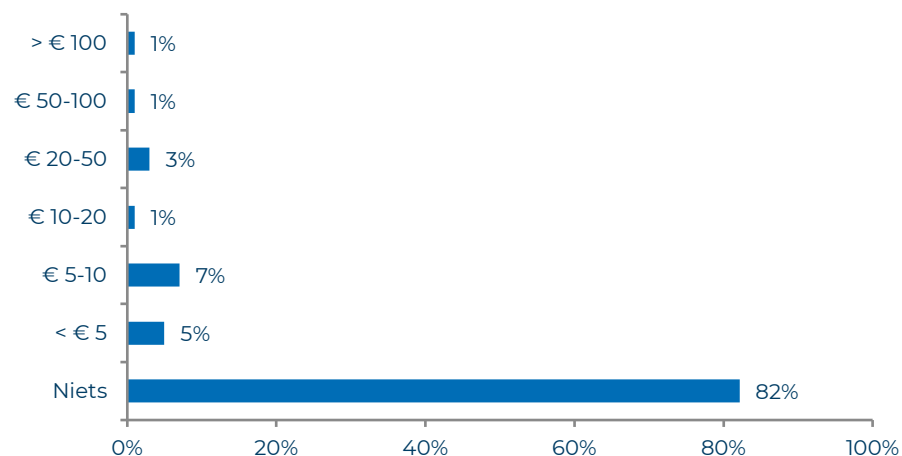
4.2 Indirecte bestedingen door de kermis in de binnenstad

Bij de indirecte economische waarde gaat het om extra bestedingen van kermisbezoekers in de horeca en detailhandel in de binnenstad; om extra parkeeropbrengsten en om de gemeentelijke inkomsten uit de kermis.

Effect van kermis op omzet detailhandel binnenstad

Figuur 19 geeft aan dat meer dan 80% van de kermisbezoekers geen inkopen bij de winkels in de binnenstad heeft gedaan. Dus bleef een kleine 20% over die wel inkopen bij de winkels in de binnenstad heeft gedaan. Dit waren extra aankopen in de winkels omdat de kermis wordt gehouden. De mensen kwamen voor iets anders, maar pakten meteen een of enkele winkels mee.

Figuur 19 Bestedingen per kermisbezoek bij winkels in binnenstad (burgerpanel Tip Weert)



Gemiddeld is er € 3,83 (inclusief btw) en € 3,21 (exclusief btw) in de winkels uitgegeven door elke kermisbezoeker die daartoe overging.³²

In 2016 heeft Dynamic Concepts gemiddeld € 1,56 per bezoek aan de kermis aan winkelbestedingen in de binnenstad gemeten. In dat bedrag zit ook de nihile besteding van het deel van de kermisbezoekers dat niet overging tot aankopen in de winkels. Dynamic Concepts heeft niet bepaald voor welk deel van de kermisbezoekers dit geldt. Daarom is er niet af te leiden of de winkelbesteding per kermisbezoeker is gewijzigd.

Bezoekers kermis	315.000
% bezoekers winkelbesteding	ca. 18%
Bezoekers winkelbesteding	56.275
Gemiddelde winkelbesteding exclusief btw	€ 3,21
Winkelbesteding kermisbezoekers	€ 181.000

Een bepaald deel van de winkeliers besluit om hun winkel tijdens de kermis te sluiten voor een paar dagen tot een week. Dit geldt niet voor alle winkeliers in de binnenstad. Er zijn bijvoorbeeld ook winkels in delen van de binnenstad waar de kermis niet staat.

Bij kermissen is er vaak sprake van een iets grotere drukte in de winkels in de eerste dagen na de kermisweek (de reguliere klanten die thuis bleven komen enkele dagen later, na de kermis). Dit inhaaleffect compenseert de omzetafname door diverse winkelsluitingen tijdens de kermis niet. Bekend is dat winkeliers er vaak vanuit gaan dat evenementen (zoals de kermis) bezoekers van buiten Weert trekken. Deze bezoekers zien leuke winkels in de binnenstad en kunnen

³² Gemiddeld btw-tarief fysieke detailhandel is circa 16,2% volgens INretail en Panteia "Omzetkengetallen 2023", p. 15

daarvoor later terugkomen. Omdat het saldo van deze omzeteffecten niet bekend is, is de extra winkelbesteding door kermisbezoekers in figuur 23 op nihil gezet.

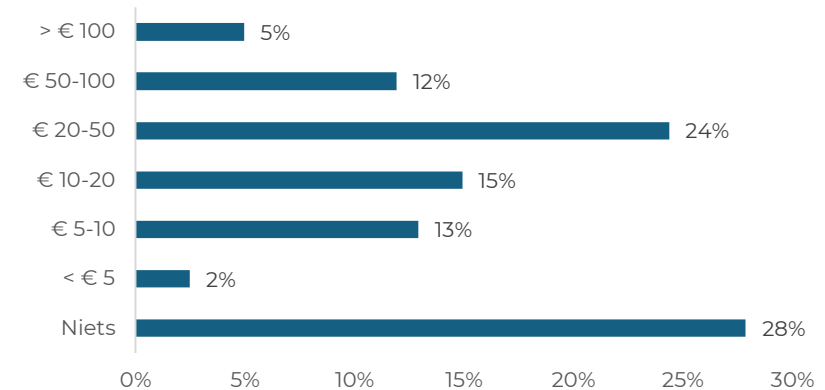
In het station is het in de kermisweek enigszins drukker. Dat brengt niet meer omzet met zich mee voor de horeca en de kiosk in het station, maar wel voor de verkoopapparaten in de stationshal en de gang. De economische waarde is uiterst beperkt, mede omdat het deel van de kermisbezoekers dat met de trein komt en gaat zeer klein is (Figuur 8).

Effect van kermis op cafés en restaurants in binnenstad

De cafés en restaurants in de binnenstad profiteren qua omzet van de kermis. Ook in de avond. Daarvoor worden ook dingen georganiseerd, bijvoorbeeld een extra orkest..

Figuur 20 geeft aan dat 25-30% van de kermisbezoekers niets heeft besteed bij de cafés en restaurants in de binnenstad. Dan blijft 70-75% over dat wel heeft gedaan.

Figuur 20 Bestedingen bij cafés en restaurants binnenstad per kermisbezoek, inclusief btw



Gemiddeld is er € 27,00 (inclusief btw) en € 24,50 (exclusief btw) door elke kermisbezoeker in de cafés en restaurants uitgegeven. In 2016 heeft Dynamic Concepts gemiddeld € 4,81 per bezoek aan de kermis aan bestedingen in de horeca in de binnenstad gemeten. De besteding in cafés en restaurants per bezoek is met meer dan 50% per jaar toegenomen.

Bezoekers kermis	315.000
% bezoekers café/restaurant besteding	72%
Bezoekers café/restaurantbesteding	227.250
Gemiddelde café/restaurant besteding exclusief btw	€ 24,50
Café/restaurantbesteding kermisbezoekers	€ 5,6 miljoen

Maar het is niet alleen hosanna: er moeten extra kosten worden gemaakt voor orkestjes en artiesten e.d. en voor extra personeel; extra verwarmingskosten (men laat de deuren open staan) en extra schoonmaakkosten (onder meer voor de toiletten).

Effect van kermis op hotels binnenstad

De hotels in de binnenstad verhuren extra kamers, vooral aan kermis-exploitanten. Het aantal verhuurde kamers door de kermis kan worden geraamd op circa 15% extra bezetting van de aanwezige hotelkamers in de binnenstad van Weert in de kermisperiode.

Hotelkamers binnenstad	101
Extra bezetting hotels	15%
Overnachtingen per hotelgast	5
Extra hotelovernachtingen	76
Gemiddelde kamerprijs Weert exclusief btw ³³	€ 95
Ontbijt in hotel	€ 20 per dag incl. btw
Overige consumptie in hotel	€ 10 per dag incl. btw
Overige inkomsten exclusief btw	€ 205
Extra hotelinkomsten kermis	€ 15.500

Effect op parkeeropbrengsten in binnenstad

De kermisbezoekers die per auto komen moeten ergens parkeren. Omdat in en ook rond de binnenstad betaald wordt voor het parkeren, levert dit extra parkeeropbrengsten op.³⁴

³³ Op basis van opgave per hotel op internet, geraadpleegd 3 december 2024

³⁴ <https://www.weert.nl/parkeermogelijkheden-en-tarieven>



Figuur 21 Extra opbrengsten parkeergarages binnenstad, exclusief btw

	2023	2024
Aantal bezoekers kermis Weert	331.400	315.050
Opbrengst off-street reguliere week	€ 19.250	
Opbrengst off-street kermisweek	€ 26.400	
Meeropbrengst parkeergarages off-street	€ 7.150	€ 6.775
Opbrengstverhouding off-streek/on-street	40/60	40/60
Meeropbrengst on-street parkeren	€ 10.700	€ 10.175
Meeropbrengst parkeren kermisweek	€ 17.825	€ 16.950

De parkeeropbrengst van de parkeergarages in de binnenstad lag in de kermisweek 2023 35-40% hoger dan in een reguliere week. Naast in de parkeergarages (off-street) kan buiten de binnenstad ook in de woonstraten en op de P&R bij het station worden geparkeerd (on-street). De verhouding parkeeropbrengsten off-street / on-street ligt in Weert op 40/60.³⁵ Daarom kan worden aangenomen dat de kermis ook buiten de parkeergarages zorgde voor extra parkeeropbrengsten. De voor 2023 in figuur 21 vermelde bedragen zijn voor het verschil in aantal bezoekers van de kermis in 2023 en 2024 doorgerekend tot bedragen die kunnen worden gezien als een prognose voor 2024.

Zoals eerder gezegd: uit de uitkomsten van het burgerpanel is niet naar voren gekomen dat er een tekort aan parkeerplaatsen is tijdens de kermisdagen, ook niet uit de spontane reacties bij de open vragen.

Gemeentelijke inkomsten kermis

De gemeente organiseert de Weerter kermis. De gemeente realiseert daardoor elk jaar inkomsten, naast uitgaves. De inkomsten hebben

vooral betrekking op betalingen voor pacht/standplaats door de kermisexploitanten (Figuur 22).

Figuur 22 Inkomsten gemeente uit Weerter kermis in 2023 en 2024

	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Pacht/standplaats	€ 453.650	€ 474.925
Reclame exploitanten	€ 22.650	€ 22.875
Gemeentelijke inkomsten	€ 476.300	€ 497.800

Bron: evaluatierapport kermis 2023 en opgave gemeente 8 januari 2024

De som van pacht/standplaats voor 2024 is gelijk aan ongeveer 7% van de bestedingen op de kermis zelf. In Nederland wordt aangehouden dat de 'huisvestingslasten' (exclusief servicekosten en water, gas & elektriciteit) 2 tot 10% van de omzet mogen bedragen. Investerings in materieel (in de aanschaf van de kermisattracties) staat op de balans, niet op de verlies- en winstrekening (daar staan omzet en huur in).

Met betrekking tot de stijging van de prijzen voor pacht/standplaats is de gemeente zeer terughoudend, omdat dit leidt tot hogere ritprijzen terwijl de gemeente de kermis betaalbaar wil houden. Voor dit onderwerp verwijzen wij naar ons rapport over de verpachting van de kermis van vorig jaar.

4.3 Conclusie economische waarde kermis

In deze paragraaf komen we tot conclusies over de economische waarde die door de Weerter kermis wordt opgeroepen. In Figuur 23 wordt de berekende economische waarde samengevat.

³⁵ Gemeente Weert: "Raadsinformatiebrief parkeeropbrengsten 2021" (2021)



Figuur 23 Overzicht van directe en indirecte economische opbrengsten kermis Weert 2024

	Economische waarde door kermis		Besteding /bezoeker
Directe besteding kermis	€ 7,2 mln	54%	€ 22,89
Indirect: winkelbestedingen	--	--	€ 0,57
Indirect: besteding cafés/restaurants	€ 5,6 mln	41%	€ 17,71
Indirect: meeromzet hotels	€ 15.500	<1%	€ 0,05
Indirect: extra parkeeropbrengsten	€ 17.000	<1%	€ 0,05
Indirect: inkomsten gemeente kermis	€ 498.000	4%	--
Overig, niet eerder genoemd	€ 130.000	1%	€ 0,41
Economische waarde kermis	€ 13,5 mln	100%	€ 41,68

In de voorlaatste regel van de figuur is een post voor overige, niet eerder genoemde opbrengsten opgenomen, zoals bestedingen voor het openbaar vervoer en taxi's en leveringen van producten en diensten van derde bedrijven aan de kermisexploitanten of gemeente ten behoeve van de kermis.

In totaal genereerde de Weertse kermis in 2024 circa € 13,5 miljoen aan economische waarde. Als naar de laatste kolom wordt gekeken (de bestedingen per kermisbezoeker) wordt circa 55% direct besteed op de kermis voor de attracties en eten & drinken en circa 45% indirect, waarvan circa 42% betrekking heeft op extra horeca-bestedingen.

In de inleiding van dit rapport werd toegelicht dat de gemeentes in Nederland in de laatste jaren zijn gaan toeleggen op de kermis. De opbrengsten zijn voor de gemeenten kleiner geworden en de kosten (met name voor veiligheid) zijn toegenomen.

³⁶ Het bedrag is overgenomen uit de originele begroting voor de kermis in 2024. In de 'Evaluatie kermis Weert 2025' wordt het definitieve bedrag en de splitsing in kostensoorten gegeven..

Figuur 23 geeft aan dat ook deze vergelijking kan worden gemaakt: tegenover de € 13,5 miljoen aan economische waarde staat een publieke investering van € 618.000 om een breed gewaardeerde maatschappelijke voorziening mogelijk te maken. Van deze publieke investering vloeit circa 70% terug in de publieke kas.³⁶

Figuur 24 Subsidiebehoefte en multiplier overheidsinvestering maatschappelijke voorziening

	2023 realisatie	2024 begroot
Opbrengsten gemeente kermis	€ 476.300	€ 497.800
Kosten gemeente kermis	€ 646.800	€ 618.000
Subsidiebehoefte kermis	€ 170.500	€ 120.200
Publieke investering voorziening		€ 618.000
Economische waarde kermis		€ 13,5 mln
Maatschappelijk-economische multiplier		21,8 x

Economisch gezien genereert de kermis een maatschappelijk-economische waarde die de jaarlijkse investering door de publieke overheid ruim overtreft. Om in econometaal te blijven: ten opzichte van de publieke investering staat een economische meeropbrengst die 20 tot 25 keer zo groot is. Dat is een aanzienlijke maatschappelijk-economische multiplier.

Voor publieke investering op lokale schaal die niet leiden tot permanente voorzieningen wordt normaliter een multiplier van 4 tot 5 keer als redelijk gezien. Voor publieke investeringen met een structureel karakter (bijvoorbeeld grootschalige gebiedsontwikkelingen) wordt een multiplier 1 : 7 aangehouden: Een bijdrage van de



overheid (een subsidie) wordt dan vaak de dekking van de onrendabele top: het zetje dat de voorziening mogelijk maakt.

Suggesties voor verbetering kermis

Tijdens een steekproefsgewijze rondgang langs binnenstedelijke ondernemers hebben we de volgende twee suggesties voor de mogelijke verbetering van de organisatie van de kermis genoteerd.

- Meer tijdelijke openbare toiletten midden in de loop van de kermis en duidelijkere informatie over de locaties van deze toiletten;.
- Overweeg uitzonderingen voor kort parkeren t.b.v. kleinschalige bevoorrading voor de binnenstedelijke ondernemingen.

Daarnaast is de kermiscoördinatie bekend met de volgende twee suggesties vanuit de ondernemers.

- Zodanige wijziging van de opstelling van de kermis dat de Beekstraat beter wordt gepositioneerd. Door de opstelling van de glijbaan wordt deze straat grotendeels afgesloten.
- Wens van de ondernemers van de Oelemarkt om meer onderdeel uit te maken van het kermisterrein en om meer betrokken te worden bij de kermis.





Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam
Nederland

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E netherlands@ecorys.com

K.v.K. nr. 24316726

ecorys.nl